

2020/2086(INI)

13.1.2021

YTTRANDE

från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

till utskottet för sysselsättning och sociala frågor

över genomförandet av rådets direktiv 2000/78/EG om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet i ljuset av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (2020/2086(INI))

Föredragande av yttrande: Lucia Ďuriš Nicholsonová

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor uppmanar utskottet för sysselsättning och sociala frågor att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas:

1. Europaparlamentet påminner om att syftet med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (UNCRPD) – som EU också är part i – är att främja, skydda och säkerställa att alla personer, oavsett om de lever med långvariga fysiska, mentala, intellektuella eller sensoriska funktionsnedsättningar, fullt ut och på lika villkor kan åtnjuta alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Parlamentet betonar att EU och dess medlemsstater genom att ratificera UNCRPD har anslutit sig till de insatser som man enats om på internationell nivå för att upprätthålla rättigheterna för personer med funktionsnedsättning och främja deras inkludering i samhället och arbetslivet. Parlamentet betonar att det enligt Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter (FRA) innebär en viktig milstolpe att alla medlemsstater och EU har ratificerat konventionen, men att det fortfarande finns en klyfta mellan konventionens löfte och verkligheten¹.
2. Europaparlamentet uppmanar EU och dess medlemsstater att ratificera det fakultativa protokollet till UNCRPD.
3. Europaparlamentet betonar att rätten för personer med funktionsnedsättning att få del av åtgärder som syftar till att säkerställa deras oberoende, sociala och yrkesmässiga integrering och deltagande i samhällslivet också fastslås i EU-stadgan om de grundläggande rättigheterna, som är bindande för EU och för medlemsstaterna när de genomför unionsrätten. Parlamentet påminner om att EU och dess medlemsstater måste respektera de rättigheter och iaktta de principer som fastställs i stadgan och främja tillämpningen av stadgan. Parlamentet framhåller behovet av att öka medvetenheten och informationen om stadgan.
4. Europaparlamentet betonar att rätten att leva självständigt och att delta i samhället fastställs i artikel 19 i UNCRPD, vilket sammanför principerna om jämlikhet, självständighet och inkludering. Parlamentet efterlyser en förändring av boendearrangemangen och stödtjänsterna för personer med funktionsnedsättning från institutionella och andra segregeringande miljöer till ett system som möjliggör socialt deltagande. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att inkludera specifika mål med en fastställd tidsram i sina avinstitutionaliseringstrategier, att på lämpligt sätt finansiera dem och att ta fram mekanismer för att säkerställa effektiv samordning mellan relevanta myndigheter inom olika administrativa sektorer och nivåer².
5. Europaparlamentet betonar att en inkluderande och människorättsbaserad strategi för utbildning är en nödvändig förutsättning för att främja deltagande i samhället och tillträde till arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning.

---

¹ FRA:s rapport om de grundläggande rättigheterna 2019.

² FRA, *From institutions to community living for persons with disabilities: perspectives from the ground*, 2018.

6. Europaparlamentet anser att främjandet av jämlikhet i arbetslivet endast kan bli verkningsfullt om diskriminering bekämpas på ett heltäckande sätt på alla områden i livet, på både europeisk och nationell nivå. Parlamentet framhåller att rimliga anpassningsåtgärder och tillgänglighet är centrala inslag i utformningen av inkluderande politik för personer med funktionsnedsättning, vilket erkänns av FN:s särskilda rapportör för rättigheter för personer med funktionsnedsättning³.
7. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att fullt ut genomföra EU:s tillgänglighetsrelaterade lagstiftning. Parlamentet anser att fysiska, rättsliga, digitala, logistiska och sociala hinder för tillgänglighet bör undanröjas. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att främja tillgänglighet och universell utformning för miljöer, program, tjänster och produkter, som ska antas i samråd med personer med funktionsnedsättning och de organisationer som företräder dem. Parlamentet betonar behovet av att intensifiera forskning och innovation inom tillgänglig teknik som tillämpas på social och kulturell verksamhet och på arbetsprocesser, inbegripet lösningar för att bredda möjligheterna till distansarbete, i syfte att underlätta deltagande i samhället och tillgång till sysselsättning för personer med funktionsnedsättning.
8. Europaparlamentet är bekymrat över de betydande hinder som finns vad gäller tillgång till information och kommunikation för personer med funktionsnedsättning, särskilt för personer som är blinda eller döva, har intellektuell funktionsnedsättning eller är på autismspektrumet. Parlamentet påminner om att skillnader i individers förmåga att ta emot och dela information och att använda informations- och kommunikationsteknik utgör en kunskapsklyfta som skapar ojämlikhet. Parlamentet begär att användningen av tillgängliga och användarvänliga metoder, medel och format för kommunikation främjas.
9. Europaparlamentet beklagar att unionsrätten inte skyddar personer mot diskriminering på grund av funktionsnedsättning utanför arbetsplatsen och sysselsättningsområdet.
10. Europaparlamentet uppmanar med eftertryck rådet att häva blockeringen av förhandlingarna om det förslag till övergripande direktiv om likabehandling som skulle kunna innebära skydd mot diskriminering utanför arbetslivet genom en övergripande strategi.
11. Europaparlamentet betonar att UNCRPD förbjuder diskriminering i vid bemärkelse, inbegripet vägran att vidta rimliga anpassningsåtgärder och diskriminering på flera grunder och intersektionell diskriminering som härrör från en kombination av grunder. Parlamentet uppmärksammar den särskilt utsatta situation som kvinnor med funktionsnedsättning befinner sig i, och uppmanar eftertryckligen unionen och medlemsstaterna att omgående ratificera Istanbulkonventionen. Parlamentet påminner om att UNCRPD också föreskriver att medlemsstaterna ska genomföra åtgärder för positiv särbehandling när så är nödvändigt, vilket kan inbegripa särskilda incitament på sysselsättningsområdet⁴.

---

³ Uttalande av Catalina Devandas-Aguilar, särskild rapportör för rättigheter för personer med funktionsnedsättning, vid generalförsamlingens 71:a session i New York den 26 oktober 2016. <https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=20764>

⁴ Kommittén för rättigheter för personer med funktionsnedsättning, *General comment No. 6 (2018) on equality*

12. Europaparlamentet vill se en övergripande och omfattande översyn av unionens lagstiftning och politik för att säkerställa full överensstämmelse med UNCRPD.
13. Europaparlamentet betonar behovet av att införa särskilda och lämpliga bestämmelser i den nya migrations- och asylpakten för att på lämpligt sätt tillgodose behoven hos personer med funktionsnedsättning i alla skeden och under alla processer.
14. Europaparlamentet efterlyser åtgärder för bekämpande av fördomar som rör kompetensen och förmågorna hos personer med funktionsnedsättning, så att de inte diskrimineras på grund av sådana fördomar. Parlamentet framhåller att vissa personer med funktionsnedsättning kan ställas inför ytterligare och specifika hinder på grund av en kombination av funktionsnedsättning och andra faktorer, däribland socioekonomiska faktorer. Parlamentet understryker i detta sammanhang behovet av en intersektionell och holistisk livscykelstrategi för att förhindra stigmatisering, social utestängning och fattigdom. Parlamentet efterlyser omfattande informationskampanjer för att lyfta fram hur personer med funktionsnedsättning kan bidra till samhället, som riktar sig till allmänheten, föräldrar och barn samt till offentliga tjänstemän och yrkesverksamma. Parlamentet framhåller att medierna kan spela en viktig roll när det gäller att sprida information om personer med funktionsnedsättning och bidra till att allmänhetens attityder till dem förändras i positiv riktning.
15. Europaparlamentet betonar behovet av en gemensam definition av begreppet funktionsnedsättning inom alla EU:s politikområden, inbegripet definitioner av relevanta centrala termer. Parlamentet konstaterar att det inte finns något ömsesidigt erkännande av funktionsnedsättningsstatus mellan EU:s medlemsstater. Parlamentet uppmanar kommissionen att överväga ytterligare åtgärder för ömsesidigt erkännande av funktionsnedsättningsstatus och möjliga åtgärder för att underlätta den fria rörligheten för personer med funktionsnedsättning. Parlamentet uppmanar kommissionen att uppmuntra medlemsstaterna att delta i det frivilliga systemet för ömsesidigt erkännande av EU-intyget om funktionsnedsättning.
16. Europaparlamentet välkomnar införandet av EU:s strategi för rättigheter för personer med funktionsnedsättning för 2021–30 i kommissionens arbetsprogram för 2021. Parlamentet insisterar på att den framtida strategin bör fokusera på ett fullständigt genomförande av UNCRPD och återspegla resultatet av det offentliga samråd som genomfördes innan den togs fram av kommissionen. Parlamentet betonar att samarbete med myndigheter, organisationer och det civila samhället på europeisk, nationell och lokal nivå är oumbärligt för att UNCRPD ska kunna genomföras. Parlamentet betonar att principen ”inget om personer med funktionsnedsättning utan personer med funktionsnedsättning” bör tillämpas i alla beslutsprocesser. Parlamentet uppmantrar medlemsstaterna och EU-institutionerna att säkerställa tillräcklig finansiering till och att stärka samarbetet med organisationer som företräder personer med funktionsnedsättning.
17. Europaparlamentet beklagar att personer med intellektuell eller psykosocial funktionsnedsättning stöter på flera rättsliga, institutionella, kommunikativa och sociala hinder när det gäller att utöva sina rättigheter som hindrar dem från att rösta, ställa upp i val till offentliga ämbeten, utöva sin rätt till medborgardeltagande eller helt enkelt att

---

and non-discrimination.

bestämma över sitt eget liv. Parlamentet uppmuntrar medlemsstaterna att vidta omedelbara åtgärder för att reformera sitt regelverk för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning åtnjuter rättskapacitet på samma villkor som andra i alla aspekter av livet, i linje med artikel 12 i UNCRPD, och påminner om att de politiska rättigheterna för personer med funktionsnedsättning och möjligheten att åtnjuta dem på samma villkor som andra måste garanteras, i enlighet med artikel 29 i UNCRPD.

18. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att ta itu med diskriminering och våld mot barn med funktionsnedsättning genom en integrerad strategi, och att erkänna att de löper större risk att utsättas för sådana beteenden. Parlamentet betonar att barn med funktionsnedsättning bör vara företrädna i utformningen, genomförandet och övervakningen av lagstiftning, politik, tjänster och åtgärder som berör dem.
19. Europaparlamentet beklagar att risken för att bli utnyttjad och utsättas för våld och övergrepp är betydligt högre för personer med funktionsnedsättning⁵. Parlamentet är bekymrat över den bristande medvetenheten om offrets rättigheter och möjligheten till prövning, och över underrapporteringen av alla former av diskriminering och kränkningar av de grundläggande rättigheterna för personer med funktionsnedsättning. Parlamentet betonar att enligt Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) är funktionsnedsatta personers rädsla för att myndigheter inte ska ta dem på allvar en viktig bidragande orsak till underrapportering⁶. Parlamentet uppmanar eftertryckligen kommissionen och medlemsstaterna att säkerställa att alla relevanta myndigheter och aktörer omfattas av kapacitetsuppbyggande insatser för att säkerställa deras förståelse av strategin för funktionsnedsättning som baseras på grundläggande rättigheter. Parlamentet anser att de nationella organen för främjande av likabehandling måste stärkas och att tillgången till rättslig prövning och icke-rättsliga mekanismer måste förbättras, bland annat genom anpassade assistans- och kommunikationsmetoder samt genom att förenkla ofta utdragna och komplicerade rättsliga förfaranden.
20. Europaparlamentet beklagar att diskrimineringen och utestängningen av personer med funktionsnedsättning har förvärrats ytterligare av covid-19-pandemin, särskilt när det gäller personer som bor på institutioner⁷. Parlamentet betonar att psykosocialt stöd och egenmakt är mycket viktiga för att bekämpa effekterna av isolering och ökat våld i hemmet, vilket särskilt påverkar personer med funktionsnedsättning⁸. Parlamentet är oroat över de otillräckliga investeringarna och myndigheternas brist på åtgärder i detta avseende. Parlamentet efterlyser riktade insatser för att säkerställa lämplig personlig skyddsutrustning för yrkesverksamma inom och användare av vård- och stödtjänster, så att dessa tjänster kan fortsätta i en säker miljö. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att mobilisera nödvändiga investeringar och resurser för att garantera kontinuitet i vård- och stödtjänster, i linje med principerna i UNCRPD och

---

⁵ Europarådet, *Freedom from exploitation, violence and abuse of persons with disabilities – Contribution to the Council of Europe Strategy on the Rights of Persons with Disabilities*, 2017.

⁶ OSSE, *Hate Crime Reporting*, 2015, och OSSE-ODIHR, *Factsheet on hate crime against people with disabilities*, 2017.

⁷ FRA, *Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental rights implications bulletins*, 2020; Inclusion Europe, *Neglect and discrimination. Multiplied – How Covid-19 affected the rights of people with intellectual disabilities and their families* (2020).

⁸ Förenta nationerna, *Policy Brief: A Disability Inclusive Response to Covid-19*, maj 2020.

den europeiska pelaren för sociala rättigheter, inom ramen för investeringsinitiativet mot effekter av coronaviruset (CRII och CRII+).

21. Europaparlamentet betonar att insamlingen av tillförlitliga, uppdelade och jämförbara uppgifter om funktionsnedsättning är nödvändig för ett evidensbaserat beslutsfattande i enlighet med UNCRPD. Parlamentet beklagar att genomförandet av politiken inte övervakas på ett heltäckande sätt med hjälp av resultatindikatorer. Parlamentet föreslår att framstegen ska mätas utifrån specifika och uppdaterade mål som fastställts på unionsnivå på grundval av Eurostats arbete. Parlamentet insisterar på att övervakningen bör inbegripa en oberoende enhet där personer med funktionsnedsättning ingår. Parlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna att behandla uppgifter om jämlikhet i full överensstämmelse med unionens dataskydds- och integritetslagstiftning.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	12.1.2021
Slutomröstning: resultat	+: 53 -: 4 0: 7
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Magdalena Adamowicz, Malik Azmani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Nicolas Bay, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Ioan-Rareș Bogdan, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Caterina Chinnici, Clare Daly, Marcel de Graaff, Lena Düpont, Cornelia Ernst, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Balázs Hidvéghi, Evin Incir, Sophia in ‘t Veld, Livia Járóka, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Peter Kofod, Łukasz Kohut, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Lukas Mandl, Nuno Melo, Roberta Metsola, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Maite Pagazaurtundúa, Nicola Procaccini, Emil Radev, Paulo Rangel, Terry Reintke, Ralf Seekatz, Michal Šimečka, Birgit Sippel, Martin Sonneborn, Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Tomas Tobé, Dragoș Tudorache, Bettina Vollath, Jadwiga Wiśniewska, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Nathalie Loiseau, Sira Rego, Miguel Urbán Crespo, Hilde Vautmans, Petar Vitanov

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

53	+
EPP	Magdalena ADAMOWICZ, Vladimír BILČÍK, Vasile BLAGA, Ioan-Rareş BOGDAN, Lena DÜPONT, Andrzej HALICKI, Balázs HIDVÉGGHI, Livia JÁRÓKA, Jeroen LENAERS, Lukas MANDL, Nuno MELO, Roberta METSOLA, Nadine MORANO, Emil RADEV, Paulo RANGEL, Ralf SEEKATZ, Tomas TOBÉ, Javier ZARZALEJOS
S&D	Katarina BARLEY, Pietro BARTOLO, Caterina CHINNICI, Maria GRAPINI, Sylvie GUILLAUME, Evin INCIR, Marina KALJURAND, Łukasz KOHUT, Juan Fernando LÓPEZ AGUILAR, Javier MORENO SÁNCHEZ, Birgit SIPPEL, Petar VITANOV, Bettina VOLLATH, Elena YONCHEVA
RENEW	Malik AZMANI, Sophia IN 'T VELD, Fabienne KELLER, Nathalie LOISEAU, Maite PAGAZAURTUNDÚA, Michal ŠIMEČKA, Ramona STRUGARIU, Dragoş TUDORACHE, Hilde VAUTMANS
GEENS/EFA	Patrick BREYER, Saskia BRICMONT, Damien CARÊME, Alice KUHNKE, Terry REINTKE, Tineke STRIK
THE LEFT	Clare DALY, Cornelia ERNST, Sira REGO, Miguel URBÁN CRESPO
NI	Laura FERRARA, Martin SONNEBORN

4	-
ID	Nicolas BAY, Jean-Paul GARRAUD, Marcel de GRAAFF
ECR	Assita KANKO

7	0
ID	Nicolaus FEST, Peter KOFOD, Annalisa TARDINO
ECR	Joachim Stanisław BRUDZIŃSKI, Jorge BUXADÉ VILLALBA, Nicola PROCACCINI, Jadwiga WIŚNIEWSKA

Teckenförklaring:

+ : Ja-röster

- : Nej-röster

0 : Nedlagda röster